

Versio 0.9 Oikeuksien hallintaan liittyvät metatiedot

Tavoite	Toimeenpanija	Tulos	Aikataulu
<p>1. Oikeuksien hallintaa koskevien metatietojen suositusten ja aineiston kokoaminen</p>	<p>Ehdotus: CSC ATT:n työryhmätyönä, työryhmän avustuksella</p>	<p>Verkkoresursseja, johon on koottu suosituksia ja ohjeita</p>	<p>Syky 2016</p>
<p>2. Suositusten jatkotyöstäminen ja tarkentaminen kansallisella tasolla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yleisesti käytetyille metatietoformaateille (esim. Dublin Core, kirjastosektorin MARC 21) tulisi laatia ohjeet, jotka kuvaavat miten käyttöoikeustiedot tallennetaan. Ohjetta voidaan käyttää hyväksi sekä kuvailutyön ohjauksessa että sovelluskehityksessä. Näitä ohjeita tulisi tehdä eri sektoreilla, mutta ne pitäisi myös koota. Ohjeissa pyritään seuraamaan alla olevia suosituksia niin pitkälle kuin mahdollista. Käytännössä formaateissa ja varsinkaan järjestelmissä niitä ei vielä ole täysin mahdollista toteuttaa. • Ohjeet laaditaan sektori- ja formaattikohtaisesti kattavin esimerkein. Tietojärjestelmiä valittaessa ja kehitettäessä oikeuksiin liittyvät metatiedot on huomioitava. • metatiedot on huomioitava. • Tutkimusaineistojen kuvailuformaateille (esim. DCAT, DDI Codebook) laaditaan kansallinen ohjeistus jossa otetaan oikeuksien hallinnan metatietojen tallennus huomioon • Myös metatiedon tuottajille tulisi tuottaa ohjeita eri tilanteisiin (kuvailutyö, koulutus, opastus jne). Kaikki (linkit) voidaan koota yhteiseen verkkoresurssiin. Myös tutkijoille suositellaan (esim. ATTn kautta) että kun valitaan lisenssi, valitaan mieluummin CC-lisenssi kuin ns. kustantajan oma lisenssi, jos mahdollista. 	<p>Sektorikohtainen, työryhmä tukee tarvittaessa</p>	<p>Sektorikohtaiset ohjeet, esimerkit ja niiden ylläpito</p>	<p>Jatkuvaa toimintaa kunnes toisin katsotaan</p> <p>Vastaava koordinointi/yhteistyö /tiedonvaihto tarpeen muodosta riippumatta</p> <p>(Tietovaranto ja muutama vuosittainen tapaaminen)</p>

<ul style="list-style-type: none"> Ohjeistuksen kehittämistä jatketaan yhteistyössä, sillä tilanne kehittyy jatkuvasti. Työtä jatketaan roolien ja oikeuksien määrittelyllä, kun tilanne on niiden kohdalla selkeytynyt. 			
<p>3. Suositusten vieminen kansainvälisiin formaatteihin, sekä kv-kehityksen seuranta</p> <ul style="list-style-type: none"> Kansainvälistä kehitystä on seurattava, sekä pohjoismaista ja suomalaista näkökulmaa on tuotava aktiivisesti esille, jotta kehittyvät kansainväliset standardit sopivat myös meille. (Esim MARC, METS, DDI, DC) 	<p>Työryhmä yhteistyössä ATT KV-ryhmän tuella koordinoi asiantuntijoiden tiedonvaihtoa</p>	<p>Tietoa yllämainitulle alustalle esim yhteyshenkilöistä, meneillään olevista hankkeista jne</p>	<p>Jatkuvaa toimintaa kunnes toisin katsotaan</p>
<p>4. Oikeuksia käsittelevät sanastot Fintoon</p> <ul style="list-style-type: none"> Keskeisistä lisensseistä, tekijänoikeudellisista statuksista ja saatavuusrajoituksesta sekä rajoitusten perusteiden tyypeistä (liite) tehdään sanasto heti kun ne on hyväksytyt. Sanasto viedään Fintoon. Tämän olisi hyvä tapahtua mahdollisimman ripeästi. Edistetään pysyvien tunnisteiden käyttöä ja laadukasta hallinnointia. Käännetään tarvittavat lisenssit 	<p>ATT tietomalli-työryhmä, Oikeuksien hallinta työryhmä, ATT, KDK, Kansalliskirjasto, Finto</p>	<p>Sanastot, joissa koneluettavat pysyvät tunnisteet esim lisensseille ja saatavuusluokille. Mahdolliset lisenssien käännökset kv-yhteistyönä.</p>	<p>Joulukuu 2016</p>
<p>5. Käsitteet osaksi ATT-tietomallia ja käytäntöä tutkimuspuolella</p> <ul style="list-style-type: none"> Sanastotyö luovutetaan ATT:n ja TUHA:n tietomallityöhön semanttisen yhteentoimivuuden varmistamiseksi. Kehitetään Etsintä käyttäjälähtöisesti tietomallityön tukemiseksi 	<p>ATT tietomallityöryhmä CSC</p>	<p>Käsitteet osana ATT-tietomallia</p>	<p>Syksy 2016</p>
<p>6. Lainsäädännön muutostarpeita pitäisi selvittää</p>	<p>OKM selvittää</p>		<p>Syksy 2016?</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Ainakin henkilötietoja ja tekijänoikeuksiin kuuluvia asioita, joista tarkemmin tekstissä, jotka vaikeuttavat organisaatioiden ja tutkijoiden työtä olisi tärkeä selvittää edelleen. Sekä kansallisesti että kansainvälisesti on muutospainetta eri suuntiin näissä asioissa. Olisi tärkeää turvata tieteellisten aineistojen (mukaan lukien kulttuuriperintö!) tarkoituksenmukainen säilytys ja saatavuus. Lainsäädännössä on myös KAM-sektorille haasteellisia kohtia. 			
<p>7. Tutkimusaineistojen kohdalla edelleen selkeytettävä vastuita ja periaatteita</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutkimusaineistojen kohdalla on otettava huomioon prosessin eri vaiheet. Olisi hyvä vaikuttaa käytäntöihin siten, että omistajuuden määrittely ei kuuluisi vaatimuksiin, sen sijaan eri vastuiden ja oikeuksien määrittely tehtäisiin huolellisesti. • Luvanvaraisten aineistojen kohdalla luvan antajan (organisaatio) mielekäs kertominen metadatatassa vaatii poliittis-hallinnollisia rakenteita, joita pitää selvittää ja kehittää varsinkin tutkimussektorilla. 	ATT		2016 - 2017
<p>8. Identiteetinhallinnan kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olisi syytä kehittää kansallista sähköistä identiteetin hallintaa ainakin tutkimussektorilla. Kattava identiteetinhallinta on edellytys manuaalisen työn vähentämiselle ja palveluiden integroinnille. Myös tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus on otettava huomioon. 	OKM/ATT ?		2016 - ?